485 సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు [1997] 3 S.C.R.

తార్ మహమ్మద్ మరియు ఇతరులు **మొదలైన**

వర్సెస్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు **మొదలైన**

ఏప్రిల్ **1, 1997**

[కె**.**రామస్వామి మరియు డి.పి.వాధ్వా**,**

న్యాయమూర్తులు]

నిర్వాసితుల (పరిహారం మరియు పునరావాసం) చట్టం, 1954: సెక్షన్ 12(2).

నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ చట్టం, 1950: సెక్షన్ 4(1).

నిర్వాసితుల ఆస్తి - వెల్లడించడం - స్వాధీనాన్ని అప్పగించమని అప్పీలుదారులకు నోటీసు – అప్పీలుదారులు కౌలుదారీ యొక్క క్లెయిమ్ - వివాదస్పద ఆస్తి నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ పరిధిలోకి రాదనే వాదన – నిర్ణయించారు, వాస్తవాల ఆధారంగా నిర్వహించబడదు – అప్పీలుదారులకు 1947 ఆగస్టు 14వ తేదీకి ముందు తమకు అనుకూలంగా కౌలుదారీ మంజూరు చేయబడిందని, వారు ఆ హక్కు మూలంతో కౌలుదారులుగా కొనసాగారని అధికారుల నిర్దిష్ట నిర్ధారణ ఉండాలి - అప్పుడు మాత్రమే చట్టంలోని సెక్షన్ 12 లోని సబ్-సెక్షన్ (2) వర్తిస్తుంది – ఆ తరపున హైకోర్టు అటువంటి నిర్ధారణను నమోదు చేయలేదు - పర్యవసానంగా, కౌలుదారీ హక్కుకు భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడాన్ని నిరోధించడానికి ఎటువంటి ఆధారం లేదు.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం.1393 ఆఫ్ 1977.

ఎస్.సి.దరఖాస్తు నం.463 ఆఫ్ 1970 లో బొంబే హైకోర్టు 2.9.76న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుంచి.

మరియు

సివిల్ అప్పీల్ నం.లు1394-1400 మరియు 2473 ఆఫ్ 1977.

ఎస్.సి.దరఖాస్తు నం.లు369, 373, 383, 386, 428, 524, 526/70, 525 ఆఫ్ 1970 లలో బొంబే హైకోర్టు 21.12.76న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుండి.

వి.మోహాత మరియు వి.బి.సహర్య అప్పీలుదారుల తరపున.

ఎస్.ఎన్.తార్డోల్ మరియు బాలకృష్ణ గార్ (ఎన్ పి) ప్రతివాదుల తరపున.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను వెలువరించింది:

సి ఏ నం.1393/77:

ఆఫీస్ రిపోర్ట్ ప్రకారం ప్రతివాది నం.11 మరణించారు. అందువల్ల సివిల్ అప్పీల్ నం.1393/77 ముగిసినందున కొట్టివేయబడింది.

సి.ఏ.నం.లు 1394-1400/77 & 2473/77.

ప్రత్యేక సివిల్ అప్లికేషన్ నం.369/1970 మరియు బ్యాచ్ లో బొంబాయి హైకోర్టు 1976 డిసెంబర్ 21న ఇచ్చిన ఉమ్మడి తీర్పు నుండి ఈ అప్పీళ్లు తలెత్తాయి. మొహమ్మద్ హషమ్ అబ్దుల్లా అనే ఒకతను అకోలాలోని మెసర్స్ మాలా దినా అయూబ్ సంస్థలో భాగస్వామి, ఈ సంస్థ మహారాష్ట్రలోని అకోలా జిల్లాలోని బాలాపూర్ మరియు అకోలా తాలూకాలో 689.28 ఎకరాల భూమిని

కలిగి ఉంది. మహమ్మద్ హాషమ్ అబ్దుల్లా పాకిస్తాన్ కు వలస వెళ్లాడు. పర్యవసానంగా, డిప్యూటీ సంరక్షకుడు 1951 జూన్ 21న అతని 1/4 వ వంతు వాటాను నిర్వాసితుల ఆస్తిగా ప్రకటించారు. అందువల్ల, అప్పీలుదారులు చేసిన వాదన ప్రకారం, భాగస్వామ్య ఆస్తుల విభజన 1956 మే 16 న జరిగిందని మరియు ఆ ఆస్తి మొహమ్మద్ హాషమ్ అబ్దుల్లా వాటాకు వచ్చిందని రికార్డు నుండి తెలుస్తుంది. సదరు ఆస్తిలో కౌలుదారీ హక్కులను క్లెయిమ్ చేశారు. ప్రకటనకు అనుగుణంగా మరియు నిర్వాసితుల (పరిహారం మరియు పునరావాసం) చట్టం, 1954 (సంక్షిప్తంగా, "చట్టం") కింద తీసుకున్న చర్యలకు అనుగుణంగా, 1969 ఏప్రిల్ 28 న నిర్వాసితుల ఆస్తుల సహాయక సంరక్షకుడు ద్వారా ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి మరియు దీనికి కొనసాగింపు నోటీసు కొన్ని కేసులలో 1970 ఫిబ్రవరి 9న మరియు మరికొన్ని కేసులలో 1971 ఏప్రిల్ 23న తహసీల్దార్ ద్వారా జారీ చేయబడ్డాయి అప్పీలుదారులను ఆస్తి స్వాధీనాన్ని అప్పగించాలని ఆదేశించారు. ఈ ఉత్తర్వులను వారు రిట్ పిటిషన్ లో సవాలు చేశారు. దీనిపై హైకోర్టులో పలు వాదనలు వినిపించగా వాటన్నింటినీ హైకోర్టు తోసిపుచ్చింది. అప్పీలుదారుల తరఫు గౌరవ సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ మొహాత మా ముందు లేవనెత్తిన ఒక వాదన ఏమిటంటే, వారు 1947 ఆగస్టు 14కు ముందు కౌలుదారులుగా ఆస్తి స్వాధీనం కలిగి ఉన్నారని. చట్టంలోని సెక్షన్ 12లోని సబ్-సెక్షన్ (2) అమలు చేయడం ద్వారా, కౌలును రద్దు చేయలేరు. అందువలన, నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ చట్టం, 1950 (సంక్షిప్తంగా, "ఎ ఇ పి చట్టం") ప్రకారం ఈ ఆస్తి ఆక్రమణల నుండి విముక్తి పొందలేదు. పర్యవసానంగా,

తహసీల్దార్ మరియు నిర్వాసితుల ఆస్తి సహాయక సంరక్షకుడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు చట్టపరమైన పరిధి మరియు అధికారం లేనివి. ఇది ఆక్రమణలకు లోబడి ఉంటుందని వాదించబడింది. అందువల్ల, బాంబే హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టపరంగా సరైనది కాదు.

మొదటిది, అప్పీలుదారులు తీసుకున్న వైఖరిని మేము మెచ్చుకోలేకపోతున్నాము, ఎందుకంటే అప్పీలుదారులకు 1947 ఆగస్టు 14వ తేదీకి ముందు మొహమ్మద్ హాషామ్ అబ్దుల్లా వారికి అనుకూలంగా కౌలుదారీ మంజూరు చేశారని మరియు వారు ఆ హక్కు మూలంతో కౌలుదారులుగా స్వాధీనం కలిగి ఉన్నారని అధికారులు ఒక నిర్దిష్ట నిర్ధారణకు రావాలి. అప్పుడు మాత్రమే చట్టంలోని సెక్షన్ 12 లోని సబ్-సెక్షన్ (2) వర్తిస్తుంది. ఆ తరపున హైకోర్టు అటువంటి నిర్ధారణను నమోదు చేయలేదు లేదా అలాంటి వాదనను లేవనెత్తలేదు. వారు కౌలుదారులని, అందువల్ల ఆ ఆస్తి ఎ ఇ పి చట్టం పరిధిలోకి రాదన్నది వారి ఏకైక ప్రతిపాదన. ఆ వాదనను హైకోర్టులో లేవనెత్తినప్పటికీ తిరస్కరించబడింది. ఎ ఇ పి చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1) ను అమలు చేయడం ద్వారా, గతంలో ఉన్న చట్టం నాన్ అబ్స్టాంట్ క్లాజు కారణంగ మినహాయించబడిందని హైకోర్టు పేర్కొంది. తద్వారా నాన్ అబ్స్టాంట్ క్లాజు అమలు ద్వారా కౌలు హక్కులు కూడా రద్దవుతాయి. ఒకసారి ఎఇపి చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1) వర్తిస్తే, కౌలు హక్కు కూడా రద్దు చేయబడుతుంది. అలాగే అది ఆక్రమణగా కూడా పరిగణించబడదు. పర్యవసానంగా, భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడాన్ని నిరోధించడానికి కౌలు హక్కుకు ఎటువంటి ఆధారం లేదు, తహసీల్దార్ మరియు సహాయక సంరక్షకుడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కూడా ఆక్షేపించబడిన

హైకోర్టులో రికార్డులో భాగం చేయలేదు. ఈ పరిస్థితులలో జోక్యం చేసుకోవాల్సిన కారణం లేదు.

తదనుగుణంగా అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడతాయి. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడ్డాయి.